

کلاس‌های نویسندگی

زاهده آگاهی

خوبی داشتند. خاطرم هست جلسه اول، وارد هر کلاسی که می‌شدم و خودم و کارگاه را معرفی می‌کردم، صدای جیغ شادی بچه‌ها مدرسه را پر می‌کرد. آن‌ها با چشمانی که از برق هیجان می‌درخشید، جرعه جرعه کلامم را به غنیمت می‌بردند. محبت بی‌نهایت دانش‌آموزان دبستانی و ابراز احساسات صادقانه‌شان، اضطراب آغاز کار را خیلی زود در وجودم از بین برد و کارگاه، جای خود را در میان برنامه‌های مدرسه باز کرد.

کلاس در قالب کارگاهی آزاد و بانشاط، خارج از چارچوب کتاب‌های درسی، به همراه بازی و توأم با صدای خنده و شیطنت بچه‌ها و گاه در فضاهای متنوعی که قابل دسترسی بود، مثل حیاط و پارک برگزار می‌شد و به جهت فضای آزاد و مفرحی که داشت، خاطرات خوشی را برای بچه‌ها به یادگار گذاشت؛ به طوری که بعد از گذشت حدود یک سال و نیم، هر زمان مرا در مدرسه می‌بینند، سراغ کلاس نویسندگی‌شان را می‌گیرند، از نوشته‌های جدیدشان می‌گویند و از فعالیت‌های مرتبطی که انجام می‌دهند، در خواست‌های مکرری برای ادامه کارگاه نویسندگی دارند.

در این میان، ورود مادران و همچنین همکاران مدرسه به این پروژه، برای همراهی با روند کار و حمایت از دانش‌آموزان، ضروری می‌نمود. لذا برنامه‌ای به‌صورت مجزا برای این گروه به‌صورت جلسات عمومی (در قالب جلسات هفتگی مادران)، و نیز در قالب کلاس‌های اختصاصی (برای همکارانی که متقاضی شرکت در دوره نویسندگی بودند)، طراحی و اجرا شد و با استقبال گرم مادران و همکاران محترم مواجه شد. مادران، انگیزه بسیاری برای شرکت در کلاس‌ها داشتند و روند کلاس به صورتی بود که حتی عزیزی که در ابتدا در برابر

سال تحصیلی ۹۵-۹۶ پروژه‌ای را با عنوان «کارگاه نویسندگی» آغاز کردیم. قرار بود که انشا و نویسندگی به‌صورت واحدی مجزا از ادبیات و در قالب کارگاهی آزاد، خارج از چارچوب‌های محدود کتاب‌های درسی، برگزار شود. هدف از این پروژه، تمرکز و تأکید بر کسب مهارت نویسندگی در دانش‌آموزان بود تا به این امر مهم، به شکلی تخصصی‌تر پرداخته شود؛ چرا که اهمیت نویسندگی، تنها از جهت کسب مهارتی برای آینده نیست که شاید به‌عنوان حرفه‌ای درآمدزا اختیار شود و یا روزی در جایی به‌کار آید. نوشتن، احساسات و عواطف را هدایت می‌کند و سبب ارتباطات سالم‌تر با هم‌نوعان خواهد بود، که اقتضای تمام دوره‌های سنی است. علاوه بر آن، خوب نوشتن مستلزم به‌کارگیری صحیح حواس و نیازمند تمرکز و تفکر عمیق است. نوشتن، حس خودباوری را در دانش‌آموزان افزایش می‌دهد و توانمندی‌های نهفته آنان را آشکار می‌سازد. همچنین بار روانی تحمیل شده بر دانش‌آموزان را سبک می‌کند و می‌تواند کمکی باشد در جهت کشف اختلالات رفتاری احتمالی و دغدغه‌ها و فشارهای روانی دانش‌آموزان برای اصلاح و یاری رساندن به ایشان.

در این راستا، از اواخر آبان‌ماه ۹۵ پس از طرح و بررسی پروژه با همکاران مدرسه، کارگاه نویسندگی آغاز شد (متن «طرح کار»^۱ و «نقشه راه»^۲ و «گزارش‌های هفتگی»^۳ این پروژه در نشانی پاورقی قابل ملاحظه است).

برنامه کارگاه به این صورت بود که در هر جلسه برای دانش‌آموزان هر پایه، متناسب با توانمندی ایشان، برنامه ویژه‌ای طرح و اجرا می‌شد. دانش‌آموزان دبستانی با شوقی وصفناپذیر از این پروژه استقبال کردند و در طول اجرای طرح، همکاری

نوشتن مقاومت می‌کردند یا اعتماد به نفس لازم را برای این کار نداشتند، به سرعت با کلاس همراه شدند و به این ترتیب، تمام عناصر مدرسه (دانش‌آموزان، مادران، معلمان) در جریان پروژه قرار گرفتند.

همچنین طی برنامه‌ریزی‌های انجام شده، دوره دبیرستان هماهنگ با دبستان، با این پروژه همراه شد و دبیران ادبیات دبیرستان، اداره کارگاه نویسندگی را بر عهده گرفتند. روند کار ایشان هم در جلسات مشترکی که در این زمینه برگزار می‌شد و همچنین به صورت ارسال گزارش‌های برخط (آنلاین) پیگیری می‌گردید.

اتفاقی که در مدت اجرای پروژه نویسندگی در میان دانش‌آموزان، همکاران و مادران افتاد، از بین رفتن «ترمز نویسندگی» و ایجاد انگیزه و اعتماد به نفس برای ثبت واژه‌هایی بود که در گفت‌وگو آن‌ها را به راحتی به کار می‌گرفتند اما از نوشتنشان ناتوان یا گریزان بودند. همچنین، احساس ارزشمندی نسبت به خلق اثری که لزوماً قرار نبود مورد تأیید یا پسند همگان واقع شود، اختصاص دقایقی از روز به «یادداشت روزانه»، و در نهایت، کشف استعدادها و ویژه در قالب‌های مختلف نویسندگی.

باید بگوییم که جریانات فوق، با توجه به میزان توانمندی و روحیات هر گروه و بدون شاخص شدن فردی خاص و در حاشیه ماندن سایرین صورت می‌پذیرفت. برای ایجاد انگیزه بیشتر و تشویق دانش‌آموزان، برنامه‌های مختلفی تدارک دیده شد (که تمام دانش‌آموزان طبق برنامه آن‌ها را تجربه کردند)؛ از جمله نصب نوشته‌های برتر روی تابلوی اعلانات مدرسه که به صورت هفتگی و در مورد تک‌تک دانش‌آموزان اعمال شد؛ چاپ آثار برتر در ماهنامه «انشا و نویسندگی» و نشریه داخلی مدرسه؛ برگزاری نشست‌های نویسندگی به مناسبت‌های مختلف و با حضور نویسندگان برتر به همراه مادرانشان.

در مجموع، کار با گروه سنی دبستان، بی‌اندازه شیرین و جذاب بود. قطعاً این پروژه مثل هر طرح دیگری، افت‌وخیزهایی را در کوله‌بار تجربه‌های خود ذخیره کرده است که برای دوره‌های آینده مفید و قابل استفاده خواهد بود، اما چیزی که به عنوان اثری ماندگار از کارگاه نویسندگی باقی خواهد ماند، خاطرات خوشی است که از نوشتن و کارگاه نویسندگی در خاطر دانش‌آموزان ثبت شده است؛ تا هر زمان که قصد نوشتن کردند، گل لبخندی گوشه لبانشان بروید. ان شاء الله.

* پی‌نوشت‌ها

1. <http://emozionante.parsiblog.com/Posts/364/>
2. <http://emozionante.parsiblog.com/Posts/363/>
3. <http://emozionante.parsiblog.com/Posts/365/>